

İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:**İŞLETMELER VE İŞYERLERİNİN ARAÇ PARK HİZMETLERİNİN
(VALE) YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, vale hizmeti sunumuna ve alımına ilişkin gerçek ve tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile denetimlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, vale hizmeti verecek ve alacak işletmeler ile bu işletmelerde çalışacak görevlileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 254 üncü maddesi ile 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Araç teslim fişi: Aracın vale görevlisine teslimi anında vale görevlisi tarafından doldurulan, bir nüshası vale görevlisinde, kopya nüshası ise sürücünde kalacak olan, üzerinde işletmenin adı, sürücünün adı soyadı, aracın plakası, düzenlendiği tarih, saat ve teslim alan görevlinin adı soyadı ile telefon numarası ve araç kilometresinin yazılı olduğu dipkoçanlı otokopili belgeyi veya şirket tarafından hazırlanan bu bentteki şartları sağlayacak elektronik uygulamayı,

b) Mesleki Yeterlilik Belgesi: Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarının düzenlediği Vale Görevlisi (Seviye 3) MYK Mesleki Yeterlilik Belgesini,

c) Otopark: Birim park alanı ölçüleri otomobillerin park etmesi için düzenlenmiş ve bu ölçülere araç boyları uygunluk gösteren N1, N2, M2 ve G sınıfı araçların da park etmesine imkân veren yol üstünde ya da yol dışında açık veya kapalı olarak düzenlenen alanı,

ç) Vale görevlisi: Vale hizmeti almak isteyen sürücünün aracını park yasağı olmayan alanlara park eden ve istenildiğinde aracı, tekrar araç sürücüsüne teslim eden görevliyi,

d) Vale hizmet bedeli: Esnaf işletmeleri için 14/2/2008 tarihli ve 26787 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Esnaf ve Sanatkarlarca Üretilen Mal ve Hizmetlerin Fiyat Tarifeleri Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine ve tacirler için 15/12/2004 tarihli ve 25671 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre hazırlanan fiyat tarifelerini aşmamak üzere vale işletmesi tarafından belirlenen bedeli,

e) Vale hizmeti: Araç sürücüsünün park yasağı olmayan alanlara aracının park edilip istenildiği zaman geri getirildiği hizmeti,

f) Vale işletmesi: Vale hizmeti vermek amacıyla kurulmuş, yetkili idarece İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış, kadrosunda en az tam zamanlı 3 (üç) adet vale görevlisi çalıştıran işletmeleri,

g) Vale noktası: Vale hizmetinin verildiğini gösterir işaretlemelerin olduğu ve vale görevlisinin bulunduğu alanı,

ğ) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile mevzuatta münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

ifade eder.

Genel ilke ve esaslar

MADDE 5 – (1) Sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin kendileri veya hizmet satın alarak sözleşme imzaladıkları vale işletmeleri eliyle verecekleri vale hizmeti ana faaliyet konusuna tali faaliyet olarak işlenir. Ruhsatına vale hizmetini işletmeyen işyerleri bu hizmeti veremez.

(2) Vale hizmeti en fazla 3 (üç) kilometre yarıçap içerisinde karşılanır.

(3) Sürücü, vale hizmeti almaya zorlanamaz.

(4) Vale görevlisi, işvereni tarafından kendisine verilen vale hizmetine ilişkin görevleri yerine getirir. Kendisi ya da işvereni dışında başka kişiler hesabına vale hizmeti yapamaz.

(5) Vale hizmet bedeli, esnaf işletmeleri için Esnaf ve Sanatkarlarca Üretilen Mal ve Hizmetlerin Fiyat Tarifeleri Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine ve tacirler için Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre belirlenen fiyat tarifelerini geçemez.

(6) Vale hizmeti alan işyerleri, vale hizmeti veren işletmeye kendi mülkiyeti içinde veya kiralayacağı otopark alanında yer göstermek zorundadır. Bu alanda; vale görevlisinin bekleyebileceği hizmete özel kapalı bir mekân oluşturulur.

(7) Otopark alanını kayıt altına alacak güvenlik kamerası bulundurulur.

(8) Ücretsiz otopark alanları içerisinde, karayollarında ve halkın kullanımına açık alanlarda vale hizmeti için özel alan ayrılamaz.

(9) Vale hizmeti verilirken trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde gösterilen diğer kural, yasak, zorunluluk veya yükümlülükler uymak zorundadır.

(10) Vale hizmetlerine ilişkin olarak vale işletmesi ile işyeri arasında sözleşme düzenlenir. Bu sözleşmede hizmeti alacak kişi veya kuruluşun adı, adresi, hizmetin kapsamı, personel sayısı, hizmetin süresi ve diğer hususlar belirtilir. Hizmet sözleşmesinin bir sureti vale hizmetinin başladığı gün mesai saati bitimine kadar ilgili vale işletmesi tarafından yetkili idareye verilir. Bildirimin yapılacağı günün tatil gününe rastlaması halinde bildirim, takip eden ilk mesai gününün mesai saati bitimine kadar yapılır. Ayrıca, istihdam edilen vale görevlilerinin listesinin birer sureti, vale görevlilerinin göreve başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde ilgili vale işletmesi tarafından yetkili idareye ve kolluk birimlerine verilir.

Vale hizmeti veren işletmeler ve işyerlerinde aranacak şartlar

MADDE 6 – (1) Vale hizmeti alan sürücülerin sahip olduğu haklar kolaylıkla görülecek şekilde ilan edilir.

(2) Vale noktalarında; vale hizmeti almanın zorunlu olmadığını belirtir levha herkesin göreceği şekilde asılır.

(3) Vale hizmet bedeli sürücünün görebileceği şekilde tabelada belirtilir.

(4) Araç içerisinde kıymetli eşya bırakılmamasına ilişkin uyarı yazısı bulundurulur.

(5) Kendi parseli içerisinde otoparkı olan işyerleri, ücretsiz otopark alanlarına sürücüyü yönlendirmek için yönlendirme işaretleri kullanırlar.

(6) Vale hizmeti sunulan alanlarda vale görevlilerine farklı hava şartları için gerekli ekipmanlar sağlanır.

(7) Araç teslim fişi bastırılıp vale görevlisine teslim edilir.

(8) Vale/Garaj Sigorta poliçesi ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigorta poliçesi yaptırılır.

Vale görevlisinde aranacak şartlar

MADDE 7 – (1) Herhangi bir işletmede vale hizmetinde çalıştırılacak kişilerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) İlgili mevzuat hükümleri kapsamında düzenlenen Vale Görevlisi (Seviye 3) MYK Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmak.

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş ve affa uğramış olsa bile; Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, hırsızlık, uyuşturucu veya uyarıcı madde; imal ve ticareti, kullanılmasını kolaylaştırmak, kullanmak için satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da kullanmak, cinsel saldırı suçlarından mahkûm olmamış olmak veya bu suçlardan hakkında kovuşturma bulunmamak.

c) Son beş yıl içerisinde; bilinçli taksirli olarak ölümlü trafik kazalarına karışmamış olmak, uyuşturucu veya uyarıcı maddeler olarak ya da alkollü olarak araç kullanma ve hız kurallarını ihlal nedeniyle sürücü belgesi birden fazla geri alınmamış olmak veya daimi olarak iptal edilmemiş olmak.

ç) Kullanılacak araç cinsine uygun sınıf sürücü belgesine sahip olmak.

Vale hizmeti veren işletme ve işyerlerinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Aracın teslimi sırasında vale hizmeti veren işletme ve işyerlerinin vale görevlileri tarafından sürücüye araç teslim fişi verilir. Araç iadesi bu fiş ile yapılır.

(2) Vale hizmeti verilen işyerleri hizmet aldığı vale işletmesiyle hizmet sözleşmesi yapmak zorundadır.

(3) Vale hizmeti veren işletme ve işyerleri vale görevlisine tanıtım kartı düzenlemek ve kıyafet vermek zorundadır.

(4) Vale hizmeti veren işletme ve işyerleri söz konusu hizmetlere ilişkin olarak hizmet süresi içinde ortaya çıkan araç hasarlarını, trafik cezalarını ve araç çekme bedellerini tazmin etmek zorundadır.

(5) Vale hizmeti veren işletme ve işyerleri ödenecek olan dördüncü fıkrada belirtilen tazminatları teminat altına almak amacıyla gerekli sigorta poliçelerini yaptırıp bunları hizmet verdikleri işletmeyle yaptıkları resmi hizmet sözleşmesi ekinde sunmak zorundadır. Bu poliçeleri sözleşme ekinde talep etmek, vale hizmeti alan işletmenin sorumluluğundadır.

(6) İşletme, çalıştırdığı vale görevlisinin yetkili idarece kendileri için belirlenen alanlar dışındaki alanlara araç park etmemesini sağlamak zorundadır.

Vale görevlisinin sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Vale görevlisi olarak görev yapan kişiler;

a) Vale tanıtım kartı takmak ve vale kıyafeti giymek,

b) Sürücüdün aracı araç teslim fişi ile teslim alıp fişin bir suretini sürücüye vermek, diğer suretini kendisinde bulundurmak,

c) Araçları sürücünün istediği zamanda teslim alıp teslim etmek,

ç) Aracı teslim aldığı şekilde teslim etmek,

d) Araçları, bağlı bulunduğu işletme için yetkili idarece belirlenen alanlar içine park etmek,

e) Teslim aldığı aracı kullanırken trafik kurallarına uymak,

zorundadır.

Vale tanıtım kartı

MADDE 10 – (1) Vale hizmeti veren işletme veya işyerleri tarafından her vale görevlisine Ek-1’de yer alan fotoğraflı vale tanıtım kartı verilir.

(2) Tanıtım kartında vale görevlisinin adı, soyadı, çalıştığı işyerinin veya işletmenin adı yer alır.

(3) Vale görevlisi tanıtım kartını görev alanı ve süresi içerisinde herkes tarafından görülebilecek şekilde yakasında taşır.

Kıyafet

MADDE 11 – (1) Vale hizmeti veren işletme veya işyerleri tarafından her vale görevlisine üzerinde işyeri veya işletmeyi tanıttıcı isim, işaret, logo ile ışığı yansıtan “VALE” ibaresi bulunan ve vale görevlisi olduğunu gösterir ayırt edici kıyafet verilir.

Şikâyetlerin değerlendirilmesi ve denetim

MADDE 12 – (1) İlgili valilik veya kaymakamlıkça vale hizmetlerinin belli aralıklarla denetimi için ilgili vali veya kaymakam tarafından belirlenen kişinin başkanlığında; yetkili idare, emniyet veya jandarma, şoförler odası ve ilgili vali veya kaymakam tarafından belirlenen vale hizmetleri alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden bir denetim komisyonu oluşturulur. Komisyon vale işletmelerinin bu Yönetmeliğe uygun faaliyet gösterip göstermediği, varsa şikâyetlerin değerlendirilmesi hususlarında yerinde denetim yapar.

(2) Denetim sonucu tespit edilen aykırılıklar yetkili kurumlara gereği yapılmak üzere iletilir.

İdari yaptırım

MADDE 13 – (1) 5 inci maddenin altıncı ve sekizinci fıkraları ile 8 inci maddeye aykırı hareket eden işletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ek 3 üncü maddesine göre işlem tesis edilir.

(2) 5 inci maddenin dokuzuncu fıkrasına aykırı hareket edenlere 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırım uygulanır.

(3) Karayolu üzerinde park yerini tespitte yetkili idare veya bu idare tarafından işletme izni verilen vale işletmeleri dışında karayolu üzerindeki park alanlarına park edenlerden ücret alan veya almaya teşebbüs edenler hakkında 2918 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine istinaden işlem yapılır. Yetkili idarece kendileri için belirlenen alanlar dışındaki alanlara park eden araçlardan ücret alan veya almaya teşebbüs eden vale işletmesi/vale görevlisi hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

(4) Belediye sınırları içerisinde 11/4/2007 tarihli ve 26490 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 10 uncu maddesine göre denetimlerde varsa tespit edilen eksiklik ve aksaklıkların denetim raporunda ve tutanağında belirtilen sürede giderilmesi ihtar edilir. Belirtilen sürede eksiklik ve aksaklıkların giderilmemesi halinde vale faaliyeti yetkili idarelerce eksiklik ve aksaklıklar giderilene kadar durdurulur.

(5) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 22 nci ve 32 nci maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi 1/1/2023 tarihine kadar uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik 1/7/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı ile Çevre ve Şehircilik Bakanı müştereken yürütür.